

JEDEN A JEDNA JSOU TŘI

Ilka Pacovská

RÁNO

A pak že je technika dokonalá! Úplně mě to vyvedlo z míry. Copak je možné, aby se počítač jen tak zničehonic porouchal? A to tím spíš, jde-li o počítač, který už pět let vychovává mého syna Jana! No, abych pravdu řekla, zatím jsem si nemohla stěžovat. Jan vykazuje mimořádně dobré výsledky. Jsme na něj s manželem hrdí. A večer při společné večeři ho můžeme vždy pochválit. Odpovídá na to úsměvem a dětsky roztomilým „děkuji“. Teď však počítač nefunguje. Co já si tu proboha počnu celý den s dítětem bez programu? A opravář přijde až zítra. Co je to jen za dobu, že se musí na všechno tak neskutečně dlouho čekat? Jak já tenhle den přežiju...

DOPOLEDNE

„Maminko, ty mi dnes nebudeš zadávat úkoly?“

„Já to neumím. Nikdy jsem to nedělala. Budeš to muset ten den vydržet.“

„A co jsi maminko dělala?“

Měl velké tázavé oči a jeho slova zněla trochu úsečně bez melodického přízvuku. To teď takhle hovoří asi všechny děti, napadlo mě, přece jen je znát, že je učily mluvit stroje. Začala jsem mu vyprávět o výzkumech, na nichž pracuji.

ODPOLEDNE

„A maminko, jaký ty jsi měla vyučovací počítač?“

„Na vysoké škole...“

„Ne, to nemyslím. Chci vědět, jaký počítač jsi měla, když ti bylo tolik let jako nyní mně.“

„My jsme tehdy ještě tak často nepracovali s počítačem.“

Měli jsme učitele.“

„Živého?“

„Ano, živého člověka, který nám o všem vyprávěl.“

„Ale živý člověk si nemůže všechno pamatovat a jednou přece umře. Co potom?“

Zamrazilo mě. Vždyť můj syn nemá žádné pořádné dětství. Jen samá technika, disciplína, specializace, testy, kolektivní cvičení sebekontroly... Náhle se mi vybavila v mysli stará jednoduchá písnička moje maminky. Při zpěvu se jeho oči ještě o kousek rozšířily.

„Nebylo to dokonalé, maminko, ale bylo to... bylo to...“,“ nemohl najít správný výraz.

Ano, citová výchova je jen okrajový doplňkový předmět.

„... krásné,“ napověděla jsem mu, „člověku je z toho teplo u srdce, vid’?“

Přistoupil k anatomické židli, kde jsem seděla, a položil mi ruce kolem krku. Měl teplou hebkou tvářičku, že jsem neodolala a přitiskla ho k sobě.

„Maminko, to je dnes ale zvláštní den,“ zašeptal a jeho hlas už vůbec nezněl počítačově.

„Víš, jak dřív maminky říkávaly Janům?“

„Ne.“

„Honzíku nebo Jeníčku nebo Jendo.“

„To je legrační. A nemohla bys mi někdy taky tak říkat?“

VEČER

„Tatínku, opravdu sis jako malý mohl někdy sám hrát ve volné přírodě?“

„Na otázky máš vymezený čas od osmi do devíti, tak ho laskavě dodržuj. Teď večeříme,“ stroze napomenul Jana otec. Pak tiše dodal směrem ke mně: „Jak prosím tě na takovou otázku vůbec přišel?“

Pokrčila jsem rameny. Stejně by nepochopil, jak zázračný byl pro mě a pro Honzíka dnešní den.

ZA TÝDEN PO VEČEŘI

„Jsem už několik dní nespokojen s programem našeho syna. Proč ho narušuješ?“ Podal mi vytištěnou podobu důtky, která dnes dorazila z dětského výchovného centra. Bylo nám důrazně doporučeno, abychom v zájmu harmonického rozvoje osobnosti přihlásili našeho syna do inovovaného programu „Šťastná budoucnost“ s internátním režimem. Představa, že Honzíka neuvidím celý měsíc, se mi vůbec nelíbila.

„Je to ještě dítě, nemůžeme být k němu tak tvrdí.“

„Co si to najednou vymýšlíš? Musí být přece jako všechny ostatní děti. Nebo snad chceš, aby ho od nás vzali do školy pro nezvládnutelné? Už bys ho pak nikdy neviděla. Umoudří se.“

PO MĚSÍCI

Můj muž měl pravdu. Umoudřila jsem se. Celý měsíc byl Honzík pryč a já stále před sebou viděla jeho vyčítavé oči před odjezdem. Včera se vrátil a já se zase neudržela, objala ho a políbila do vlasů. Manžel se nesouhlasně zamračil a Honzík zářil jako sluníčko.

„Už nikdy od tebe nechci být tak dlouho pryč, maminko.“

„Neboj se, už tě nedám,“ šeptala jsem a srdce mi bušilo zvýšeným tempem.

„Tečou ti oči, maminko...“

Potají jsem se snažila setřít slzy a Janův otec se zachmuřil ještě o něco víc.

„Od zítřka jsem naplánoval naši společnou meziplanetární dovolenou. Doufám, že se během ní vzpamatujete. Teď se jděte připravit.“

POSLEDNÍ DEN DOVOLENÉ

Vůbec jsme se nevzpamatovali. U mě i u Honzíka se vzájemný cit spíš prohloubil. Nádherně jsme si spolu rozuměli. Proti tomu se prostě nedá nic dělat. Dokonce se mi zdá,

že i táta se na nás občas dívá s porozuměním. Ale teď se musíme vrátit. Vůbec se mi zpátky nechce. Uvědomila jsem si, že jsem dnes ještě nepotkala svého muže. Osobní raketoplán přece není tak velký. Kde vlastně je? Nakoukla jsem k radiostanici. Nebyl tam, jen na pultě ležela zmučlaná vytištěná zpráva. Nebyla bych ani ženou, kdybych si ji nepřečetla. Málem se mi zastavilo srdce. Bylo to rozhodnutí, že Honzík bude po návratu na základnu zařazen do školy pro nezvládnutelné. Ne, to přece není možné! To nemůžeme připustit! K čertu! Kde je vlastně ten můj mužskej?! Prohlédla jsem celý raketoplán... nic! Zmizel. Byla to záhada. Najednou zablikala kontrolka výstupní komory. Našla jsem ho, jak deaktivuje skafandr a neušlo mi ani to, jak nenápadně odkopl tyč, připomínající venkovní anténu, do škvíry u skřínky. Na můj tázavý pohled pokrčil rameny. „Máme poruchu. Spojení se základnou bylo přerušeno. Zdá se, že jsme emigrovali za hranici kontrolované planetární zóny.“

Chvíli mi trvalo, než jsem pochopila. Ano, my se nevrátíme. Letíme do neznáma. Napolo svlečeného jsem ho objala a vlepila mu pusku.

„Moc nejásej,“ řekl mi s povzdechem, „bude to těžší, než si představuješ.“

„Ano. Ale budeme na to tři...“